

Z OBSERWACJI NAD ROZWOJEM I KWITNIENIEM *QUAMOCLIT LOBATA* HOUSE

Quamoclit lobata House jest trwałą rośliną pnącą z rodziny powojowatych (*Convolvulaceae*). Pochodzi z Meksyku, gdzie dorasta przeciętnie 5—6 m wysokości. Po sprowadzeniu nasion do Anglii w roku 1832, uprawiano ją w gruncie głównie w zachodniej i południowej Europie.

Kwiaty pnączy z rodziny powojowatych są przeważnie okazałe i barwne, lecz kwitnienie ich jest krótkotrwałe. Zakwitają wczesnie rano i kwitną zwykle kilka godzin w porze przedpołudniowej. Tylko w dni silnego zachmurzenia kwitnienie przedłuża się nieco na godziny popołudniowe. Kwiaty raz zwinięte już ponownie się nie rozwijają, a następnego ranka zakwitają nowe pączki kwiatowe.

Taka biologia kwiatów roślin powojowatych jest bardzo niekorzystna z punktu widzenia wartości dekoracyjnych roślin, ponieważ przez większość godzin w ciągu dnia pozbawione są one barwnych kwiatów. Wyjątek pod tym względem stanowi *Quamoclit lobata*. Wprawdzie kwitnienie tej rośliny jest także efemeryczne, ale główną ozdobę stanowią tu barwne pączki kwiatowe, a właściwie nierozwinięte jeszcze i lekko wydęte korony kwiatów. Pączki te są zebrane w widlasto rozgałęzionych, jednostronnych gronach (rys. 1). *Quamoclit lobata* zatem w ciągu całego dnia nie traci na efekcie dekoracyjnym i przedstawia zawsze jednakowo duże wartości ozdobne.

Pączki kwiatowe początkowo zabarwione na ciemno-czerwono, następnie przechodzą w barwę cynobrową i pomarańczową. W czasie kwitnienia korona jest jasnożółta, a przekwitając zmienia barwę na żółtawo-białą. Kwiatostany stanowią więc gamę barw od ciemnoczerwonej do białej. Korona kwiatowa jest wyraźnie podłużnie żeberkowana, pięciołatkowa z lekko rozszerzoną gardzielą, około 2,5 cm długości.

Rys. 1. *Quamoclit lobata* House — a) część pędu z kwiatostanem, b) owoc, c) nasienie (wielkość naturalna)

Próba uprawy *Quamoclit lobata* we Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym dała dość pomyślne i zachęcające wyniki. Nasiona, otrzymane z Jugosławii, wysiano w końcu marca do misek glinianych, które umieszczono w szklarni o temperaturze około 20°C. Nasiona kiełkują nierównomiernie po 2—3 tygodniach. Po wzejściu, siewki przepikowano pojedynczo do małych doniczek w ziemię liściową z domieszką piasku. Siewki umieszczono w szklarni cieplej, zapewniając im jak najlepsze oświetlenie. Starsze siewki nie znoszą przesadzania, dlatego należy je w końcu maja sadzić na miejsce stałe wraz z bryłkami korzeniowymi.

Długi okres wegetacji rośliny i późne zakwitanie zmusza do wcześniejszego przygotowania rozsady. Pozwala to na zakwitnięcie roślin w miesiącu lipcu. Rośliny wyrosły dobrze, wydając 3—4 m długości pędy. W czasie wyjątkowo chłodnego lata 1965 rośliny przygotowane z rozsady w szklarniach zakwitły w połowie sier-

pnia, ale potem kwitły obficie do nastania pierwszych przymrozków, tj. do połowy października.

Barwne pączki kwiatowe są stosunkowo długotrwałe (12—15 dni), co stanowi dużą zaletę tej rośliny. W jednym kwiatostanie rozwija się zazwyczaj 26—30 kwiatów.

Quamoclit lobata w naszych warunkach klimatycznych słabo zawiązuje nasiona i właśnie brakiem dobrze kiełkujących nasion można tłumaczyć słabe rozpowszechnienie tej ozdobnej rośliny w naszym kraju.

Omawiany gatunek wyróżnia się także ładnymi, ciemnozielonymi i kształtnie wykrojonymi, trójłatkowymi liśćmi.

W naszych warunkach klimatycznych *Quamoclit* ten nie zimuje w gruncie i w uprawie gruntowej traktowany jest jako roślina jednoroczna. Jest on gatunkiem ciepłolubnym i światłolubnym, wymaga stanowisk osłoniętych i silnie nasłonecznionych. Najlepiej udaje się na wysokich kratach, rozpiętych na południowych ścianach. Wymaga gleby lekkiej, dobrze przepuszczalnej, piaszczysto-próchnicznej, umiarkowanie wilgotnej. Znosi dobrze niedługie okresy suszy.

Quamoclit lobata ze względu na swe wartości dekoracyjne zasługuje na szersze zastosowanie w zieleni płaszczyzn pionowych.

LITERATURA

- Bailey L. H., 1950. The Standard Cyclopedia of Horticulture. New York.
 Grunert Christian, 1961. Kletterpflanzen, Leipzig.
 Hegi G., 1906—1935. Illustrierte Flora von Mitteleuropa, München.
 Pareys Blumengärtnerei, 1960. Berlin—Hamburg.
 Syngé P. M., 1956. Dictionary of Gardening, Oxford.